

המקנא פרק ראשון סוטה

ז.

עין משפט גר מצוה

ל א ב מ"י פרק ג
מהלכות סוטה הל' א
ג סג עשין ט:
לא ג טוש"ע אה"ע ס'
כב ספ"ק ה בהגהה:
לב ד מ"י פכ"ג מהל'
איסורי ביאה הל' ט
טוש"ע ס:
ה (מ"י) פכ"ג מהל'
איסורי הל' א טוש"ע
אה"ע ס' כב ספ"ק א יו"ד
ס' קל"ג ספ"י א:
ל ב מ"י פ"ג מהל'
קטנה הלכה [א] ג
קמג עשין ט:
ד (מ"י) ט"ז טוש"ע אה"ע
ס' קטו ספ"י [ו]:
כ"ד ה מ"י ט"ז הל' ג:
לה ט י כ מ"י פ"ד
מהל' ממוטרי כפרה
הלכה ג:
לו ל מ"י פ"ג מהל' סוטה
הלכה א סג עשין ט:
לו ז מ"י ט"ז הלכה ד:

תוספות שאנץ

עדים במדינת הים לא
שכיחה ולא מסקי אינשי
אדעתייהו למחשיבנהו
לטהרות הכהי והא דשני
לעיל לר' שמעון מדוכות
לא תלו עדים נמי לא
הלו משום דאכתי לא היה
קיימא לן דרשא דהאי קרא.
ואי"ת היאך יוציא לעו
על הטהרות שיש עדים
במדינת הים כיון שהיא
יולדת והא אמר לקמן דאם
היתה יולדת בעצ"י יולדת
בריות ואם היתה יולדת
שחורים יולדת לבנים. וי"ל
דאינו דבר הניכר כל כך
ולא מסקינן אדעתייהו:
סוטה שהיא בלאו פי'
דלא יוכל בעלה הראשון
ואמרינן בפ"ק דיבמות
אחרי אשר הושמאה לרבות
סוטה הנסותרת: ואומר מים
גנובים ימתקו וגו' תימה
מאי ואומר הא כבר נפדך
הק"ו וי"ל דה"פ ובי תימא
ירש לו לבעל היות נאמן
על אדעתיהו דכיון שהיא
שנואה בעיניו לא יבא
עליה ומ"ה מייתי ואומר
מים גנובים ימתקו ויחשי'
שבא יבא עליה: **מתנא'**
הו מעלין אותה לביד'
הגדול שבירושלים והקשה
ה"ר אלתרן דאמאי לא
חשיב אותה גבי מילי
דבעי ביד' של ע"א פ"ק
המותרין וי"ל דתנא ושייר
דהכי נמי לא קתני זקן
ממרא דצריך ביד' של
ע"א. ומעלין אותה לשער
המזרח ומשם לשער נקנור
פ"ה נקנור אדם גדול
היה והביא לדתות נחשת
מאלכסנדריא של מצרים
לאותו שער ונעשו בו
נסים כדאמר בסדר יומא
ונקראו על שמו הוא שער
העליון שבחומה שבין
עזרת ישראל לעזרת נשים
ששם משקין את הסוטה
שלא נתקדש בקדושת
העזרה עובי חלל אותו
השער מפני המצורעין
שמכניסין ידיהן לבהונות
על מים האשם על
בוהן ידו ומחוסר כפורים
שנכנס לעזרה בברת.
לפי' לא קדושים שיוכל
לעמוד בחלל השער שאם
היה הכהן מוציא את
דם האשם חוץ לעזרה
לפי' צריך להכניס ידו
לחון חלל העזרה וביאה
במקצת שריא דחמנא ושם
משקים סוטה דבעי לפני
ה' ליה: והא נפרמו
פרימה גדולה מקריעה
שקראו לקריעים הרבה
דמינציי"ד בלע"ז כמו
ההוא דרבים סילקא ליה.

לא שכיחה. ולא מסקי אינשי אדעתייהו למחשיבנהו לטהרות כהני.
והא דשני לעילט' לר' שמעון מדוכות לא תלה עדים נמי לא תלו משום
דאכתי לא הוה קיימא לן דרשא דהאי קרא: **מתנא' שמא יבא
עליה דברך.** ש"רץ להסקותה צירושלים צ"ד הגדול כלקמן: **נאמן
עליה.** שלא יבא: **גמ' לא שנו.** הא
דתן צקידושיןט' אבל אשה מתייחדת
עם שני אנשים: **שמא ינטרך רז'**
הכא נמי הואיל ושניהם אסורין זה
לא סגי במרי שמה ינטרך הצעל
או שלית צ"ד לנקציו כו': **דליהו
עליה סהדי.** אם יבא עליה יעידו
עליו (ו) ל"ד הגדול ולא יסקוה: **ל"ש.
לדשה מתייחדת עם שני אנשים:
והוליואה עשרה.** ללשט איש חוץ
לעיר במטה בחזקת מתה לקלקל
עמה: **יודעי לאסרוי ציה.** ולומר
לו מן המורה כשאינ האיש מנוקה
מעון שבה עליה משנאסרה עליו
אין המים צודקין את אשתו:
צעלה נאמן עליה. ואין צריך להעמיד
עדים אלו: **סוטה שהיא בלאו.
דלא יוכל צעלה הלאשון וגו"ט** דאמרינן
ציבמות צ"ק (דף י"א): מה אני מקיים
אחרי אשר הוטמאהט' לרבות סוטה
שנסתמה: והיא סוטה. המדה הזאת
שנצלת רחיה לדברין היא הנותנת
את הדין שאנו אומרים שצריך עדים:
נדח שהיא צנרת. חמורה עליו
ואינו צא עליה: **שכן יש לה היסר.
לשכמטהר לפיכך אין יצרו תוקפו
שמוצטח הוא לאחר זמן:** שאין לה

את אשתו אל הכהן מן התורה האיש מביא
את אשתו אבל אמרו חכמים מוסרין לו שני
תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך רבי
יוסי אומר ט' בעלה נאמן עליה וחומר
ומה נדה שהיא בברת י"בעלה נאמן עליה
סוטה שהיא בלאו לא כ"ש אמרו לו לא אם
אמרת בנדה שכן יש לה היתר תאמר בסוטה
שאין לה היתר ואומר ²מים גנובים ימתקו
וגו' ר' יהודה אומר מן התורה האיש מביא
את אשתו אל הכהן שנא' והביא האיש את
אשתו אומר להו קל וחומר ברישא ופרכוה
והדר אומר להו קרא רבי יהודה היינו תנא
קמא איכא בינייהו אבל אמרו: **מתנא' היו
מעלין אותה לבית דין הגדול שבירושלים
ומאיימין עליה בדרך שמאיימין על עדי
נפשות** ואומר לה בתי הרבה יין עושה
הרבה שחוק עושה הרבה ילדות עושה
הגדול שנכתב בקדושה שלא ימחה על
המים ואומר לפניו דברים (ג) שאינם כדי
לשומעין היא וכל משפחת בית אביה יאם
אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוציאת
היאם אמרה מזהרה אני מעלין אותה לשער
המזרח (ד) שעל פתח שער נקנור ט' מששם
משקין את הסוטה ומטהרין את היולדות
ומטהרין את המצורעין ט' וכהן אוחו בכגריה

ומצוין לה תמיד: שאינה כדאי
לשומעין. אינה רחיה להט' שאומר
לפניה דברי הודאות לדיקים הראשונים
אלה כדי שמודה על קלקולה כדאמרי'
לקמןט' יהודה הודה ולא צום: **שזרס
כסופנה.** כותבת שזר על כתובתה צד
צעלה שלא תצטענו לאחר זמן ואינה
נהרגת שלא תמרו זה עדים צשעת
מעשה: **לשער מורת.** שער החליון
שבו נכנסין להר הצית ומשם לשער
נקנור הוא שער העליון שצחומה
שזין עורת ישראל לעזרת נשים:
שש משקין את הסוטה. מפני
שלא נתקדש צקדושת עורה עובי
חלל אותו השער מפני המצורעין
שמכניסין ידיהן לבהונות ליתן מדם
האשם על צוהן ידו ומחוסר כפורים
שנכנס לעזרה צנרת לפיכך לא קדשו'
שיוכל לעמוד בחלל השער שאם היה
כהן מוציא את דם האשם חוץ לעזרה
הרי הוא נפסל ציואל לפיכך צריך להכניס ידו לתוך חלל העזרה וביאה לדתות
נחשת מאלכסנדריא של מצרים לאותו שער ונעשו בו נסים כדאמר בסדר יומא
ונקראו על שמו הוא שער העליון שבחומה שבין עזרת ישראל לעזרת נשים ששם משקין את הסוטה שלא נתקדש בקדושת העזרה עובי חלל אותו השער מפני המצורעין שמכניסין ידיהן לבהונות על מים האשם על בוהן ידו ומחוסר כפורים שנכנס לעזרה בברת. לפי' לא קדושים שיוכל לעמוד בחלל השער שאם היה הכהן מוציא את דם האשם חוץ לעזרה לפי' צריך להכניס ידו לחון חלל העזרה וביאה במקצת שריא דחמנא ושם משקים סוטה דבעי לפני ה' ליה: והא נפרמו פרימה גדולה מקריעה שקראו לקריעים הרבה דמינציי"ד בלע"ז כמו ההוא דרבים סילקא ליה.

יש לה עדים במדינת הים לא שכיחה:
נמי לא שכיח: **בי היכי דידעי לאתרוויי ביה.** והכי אמרינן
נמי צפ' אלו הן הגולין (מכות דף טו): **גבי גולין לעיר מקלטו ומוסרין
לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה דברך.** ש"רץ להסקותה צירושלים צ"ד הגדול כלקמן: **נאמן
עליה.** שלא יבא: **גמ' לא שנו.** הא
דתן צקידושיןט' אבל אשה מתייחדת
עם שני אנשים: **שמא ינטרך רז'**
הכא נמי הואיל ושניהם אסורין זה
לא סגי במרי שמה ינטרך הצעל
או שלית צ"ד לנקציו כו': **דליהו
עליה סהדי.** אם יבא עליה יעידו
עליו (ו) ל"ד הגדול ולא יסקוה: **ל"ש.
לדשה מתייחדת עם שני אנשים:
והוליואה עשרה.** ללשט איש חוץ
לעיר במטה בחזקת מתה לקלקל
עמה: **יודעי לאסרוי ציה.** ולומר
לו מן המורה כשאינ האיש מנוקה
מעון שבה עליה משנאסרה עליו
אין המים צודקין את אשתו:
צעלה נאמן עליה. ואין צריך להעמיד
עדים אלו: **סוטה שהיא בלאו.
דלא יוכל צעלה הלאשון וגו"ט** דאמרינן
ציבמות צ"ק (דף י"א): מה אני מקיים
אחרי אשר הוטמאהט' לרבות סוטה
שנסתמה: והיא סוטה. המדה הזאת
שנצלת רחיה לדברין היא הנותנת
את הדין שאנו אומרים שצריך עדים:
נדח שהיא צנרת. חמורה עליו
ואינו צא עליה: **שכן יש לה היסר.
לשכמטהר לפיכך אין יצרו תוקפו
שמוצטח הוא לאחר זמן:** שאין לה

את אשתו אל הכהן מן התורה האיש מביא
את אשתו אבל אמרו חכמים מוסרין לו שני
תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך רבי
יוסי אומר ט' בעלה נאמן עליה וחומר
ומה נדה שהיא בברת י"בעלה נאמן עליה
סוטה שהיא בלאו לא כ"ש אמרו לו לא אם
אמרת בנדה שכן יש לה היתר תאמר בסוטה
שאין לה היתר ואומר ²מים גנובים ימתקו
וגו' ר' יהודה אומר מן התורה האיש מביא
את אשתו אל הכהן שנא' והביא האיש את
אשתו אומר להו קל וחומר ברישא ופרכוה
והדר אומר להו קרא רבי יהודה היינו תנא
קמא איכא בינייהו אבל אמרו: **מתנא' היו
מעלין אותה לבית דין הגדול שבירושלים
ומאיימין עליה בדרך שמאיימין על עדי
נפשות** ואומר לה בתי הרבה יין עושה
הרבה שחוק עושה הרבה ילדות עושה
הגדול שנכתב בקדושה שלא ימחה על
המים ואומר לפניו דברים (ג) שאינם כדי
לשומעין היא וכל משפחת בית אביה יאם
אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוציאת
היאם אמרה מזהרה אני מעלין אותה לשער
המזרח (ד) שעל פתח שער נקנור ט' מששם
משקין את הסוטה ומטהרין את היולדות
ומטהרין את המצורעין ט' וכהן אוחו בכגריה

אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבה וסותר את שערה
רבי יהודה אומר ט' אם היה לבה נאה לא היה מגלהו ואם היה שערה נאה
לא היה סותר היתה מתכסה בלבנים מכסה בשחורים היה עליה כלי זהב
וקטליאות

אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבה וסותר את שערה
רבי יהודה אומר ט' אם היה לבה נאה לא היה מגלהו ואם היה שערה נאה
לא היה סותר היתה מתכסה בלבנים מכסה בשחורים היה עליה כלי זהב
וקטליאות

(א) קדושין פ': [לקמן כה.],
(ב) קדושין פ"א. א [עין
לקמן כה. ד] קדושין פ':
ע"ז כה: ע"ש, (ט) [תוספתא
פ"א ע"ש היטב], (י) [לקמן
כה. א.], (יא) [ג"ל ואמריס כ"א
במשנה שצמחנות], (ט) [ע"י
מוס' לקמן ת. ד"ה שסס],
(ט) סנהדרין מה. [וע"י מוס'
לקמן ת. ד"ה והסנין], (י) [ע"י
תוספתא לקמן ת. ד"ה אם
(א) (ט) (דף ו. א.) (ט) (דף
פ. א.) (ט) [דברים כד],
(ט) [הס' רש"ע], (ט) [ע"י
(ט) [ע"י], (ט) [וע"י מוס'
סנהדרין לו. ד"ה הוה],
(ט) ע"י רש"י ואולי צ"ל לישב
הבחימה ותוספתא לפי
הירושלמי, (ק) איכא לממר
איכא גרמט רש"ל ע"י
רש"י, (ר) ד"ו צ"ל קודם ד"ה
אמר לה,

תורה אור השלם

1. והביא האיש את אשתו אל הכהן והביא את קרבנה עליה עשירית האופה קמח שערים לא יקצ' עליו שפן ולא יתן עליו לבנה כי מנחת קנאות הוא מנחת זכרון מנחת עון.
2. מים גנובים ימתקו וי"ל מים גנובים ימתקו משלי ט ז

הגהות הב"ח

(א) במשנה שנים רעים עושין (ע"י לשון רש"י) אל תעשי קמח שערים לא יקצ' עליו שפן ולא יתן עליו לבנה כי מנחת קנאות הוא מנחת זכרון מנחת עון. (ב) שם דברים שמיחה כדאי לשומעין: (ג) שם לשער המורה לשער נקנור כ"ל ומצות שעל פתח מנמק: (ד) רש"י ד"ה דליחו וכו' עליו כ"ד"ה הגדול: (ה) תוס' ד"ה אמר וכו' היתר לאסרו וכו' וכו' ולכן הוצרכו וכו': (ו) בא"י אצל בדר' יוסי איכא לממר איכא דמעיקרא:

לענין רש"י

דימנציי"ד. לחתוך לחתיכות דקות. לקרוע לגזרים.

מוסף רש"י

ומוסרין לו. מי שקיבל לאשתו וסותרה הוא מעלה להסקותה. מוסרין לו צית דין שבעירו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך. שהי כאלפה עליו. דמתן [לקמן כה. א.] (ט) תוס' ד"ה לבעל ואלה לבנות. אם צא עליה שוב אין המים צודקין אותה. דכתיב ונקח ה' את מוען המים צודקין את אשתו אין האיש מנוקה מעון אין המים צודקין את אשתו ונתנא שם שמים נמחק לבטלה (קדושין פ.). שמא יצטרך אחד מוח לקביו. ובעי להמחק לניעות שם (פ.). והוציאהו עשרה. פריסם לאשת אש ונהי (ע"י כה.). במטה. חוץ לעיר לעבירה כעין קובי' מה שלא יעו (שם) בחזקת אשת מתה וקלקלו עמה, ואשת אש הינה (קדושין פ.). וכהן אוחו בכגריה.

גל סוטה, אם נקרעו, כדך כל הנקדעים, ואם נפרמו. קרע משונה לכאן ולכאן ולחמיסות קטנות (סנהדרין מה.). וסותר את שערה. קלפי שערה (שם).

